

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/58/2016
Identifikačné číslo spisu: 1111244811
Dátum vydania rozhodnutia: 05.05.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1111244811.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Mgr. H. X., bývajúcej v W., zastúpenej advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: 35955341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO: 30844789, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 206/2011, o dovolaniach navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 453/2014 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 454/2014, 8 Co 455/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 453/2014 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 454/2014, 8 Co 455/2014 o d m i e t a .

Odôvodnenie

Žalobkyňa (právna nástupkyňa pôvodného žalobcu - RSDr. J. X., ktorý zomrel v priebehu konania) sa v konaní domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 3 172,33 € s príslušenstvom ako náhradu škody, ktorá jej vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) pri výkone bankového dohľadu nad Podielovým družstvom Y. Z. (ďalej len „Družstvo“). Poukázala na to, že bola členkou Družstva, ktoré od svojich členov zhromažďovalo peňažné prostriedky a zabezpečovalo ich zhodnocovanie v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“). Družstvo pri tom využívalo služby obchodníka s cennými papiermi - spoločnosti O. Z., o.c.p. (ďalej len „OCP“). NBS mala podľa zákona č. 566/2001 Z.z. a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 747/2004 Z.z.“) vykonávať dohľad nad Družstvom a OCP, jej postup ale nebol riadny. NBS vedela o nedostatkoch v ich činnosti, neprijala ale včas účinné opatrenia na ich odstránenie a na hroziacu škodu neupozornila ani Družstvo ani jeho členov. Pokiaľ by riadne vykonávala bankový dohľad, boli by finančné prostriedky

žalobkyne nielen chránené, ale aj zhodnotené. V dôsledku zanedbania náležitého bankového dohľadu vznikla žalobkyni škoda, za ktorú podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) zodpovedá štát.

Žalovaná popierala opodstatnenosť žaloby. Namietala, že zanedbala bankový dohľad a žalobkyňa sa svojich práv mala domáhať v konkurznom konaní vyhlásenom na Družstvo uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2001 sp. zn. 3 K 95/2010. Žalobkyňa ako investor musela vedieť, že s investíciou peňažných prostriedkov do činnosti Družstva je spojené riziko a orgány dohľadu mohli vykonávať dohľad len v zákonom vymedzenom a limitovanom rozsahu. NBS bola až s účinnosťou od 1. júna 2010 oprávnená dohliadať aj na to, či sa dodržiava schválený prospekt investície. Družstvo samo dlho nesignalizovalo žiadne obavy z činnosti OCP; až 5. apríla 2010 požiadalo o preskúmanie postupu OCP a o vykonanie dohľadu na mieste. NBS najskôr rozhodnutím o predbežnom opatrení uložila OCP povinnosť zdržať sa bez súhlasu NBS nakladania s majetkom klientov a neskôr rozhodnutím z 21. decembra 2010 odobrala OCP povolenie na poskytovanie investičných služieb (§ 156 ods. 2 písm. a/ zákona č. 566/2001 Z.z.). Napokon rozhodnutím z 30. mája 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Z týchto dôvodov žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 7. mája 2014 č.k. 10 C 206/2011-600 zamietol žalobu; žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že žalobkyňa bola členkou Družstva a v zmysle dohody o úprave niektorých práv a povinností uzavretej s Družstvom jej vznikol nárok na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, ktorý jej však dosiaľ vyplatený nebol a nebola jej poskytnutá ani náhrada zaň. Podľa názoru prvostupňového súdu je neopodstatnená argumentácia, že štát nedohliadol nad činnosťou Družstva postupom zodpovedajúcim zákonu č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska (ďalej len „zákon č. 566/1992 Zb.“), zákonu č. 566/2001 Z.z. a zákonu č. 747/2004 Z.z. Otázku, či žalobkyni vznikla škoda, za ktorú zodpovedá štát, riešil súd prvého stupňa podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že žalobkyňa bola v konaní povinná preukázať všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti podľa tohto zákona (existenciu škody, nesprávneho úradného postupu a príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom), ktoré musia byť splnené kumulatívne, žalobkyňa ale nepreukázala, že NBS zanedbala bankový dohľad vytýkaným spôsobom. Vzhľadom na to, že žalobkyňa nepreukázala jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za škodu (nesprávny úradný postup NBS), súd prvého stupňa sa už nezaoberal tým, či žalobkyni vznikla škoda v ňou vyčíslenej výške. Pri zamietnutí žaloby vzal na zreteľ tiež to, že žalobkyňa sa domáhala uspokojenia svojej pohľadávky v konkurznom konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3 K 95/2010 Družstvu ako úpadcovi. V incidenčnom konaní, ktoré ešte nebolo ukončené, môže byť jej pohľadávka uznaná. Žaloba o náhradu škody je preto podaná predčasne. Navyše, žalobkyňa si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka. Svoj vplyv na riadenie a hospodárenie Družstva mala žalobkyňa ako členka vykonávať prostredníctvom členskej schôdze, žalobkyňa ale počas svojho členstva v Družstve takto svoje oprávnenia nerealizovala. Na odôvodnenie zamietnutia návrhu na prerušenie konania súd prvého stupňa uviedol, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o žalobkyňou nastolených otázkach nie je v danom prípade nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej; navyše, prvostupňový súd nie je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podala žalobkyňa odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd buď napadnutý výrok rozsudku zmenil (tak, že žalobe vyhovie) alebo zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý výrok rozsudku potvrdiť. Súd prvého stupňa podľa jej názoru vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, v potrebnej miere zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a svoje skutkové zistenia vecne správne posúdil.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. júna 2014 č.k. 10 C 206/2011-623 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 €. Aj proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa

odvolanie. V ten istý deň jej uznesením č.k. 10 C 206/2011-625 uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 21,60 €. Aj proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 453/2014 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti (ktorou bola zamietnutá žaloba) potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení konštatoval, že napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Po opísaní podstaty obsahu žaloby, vyjadrení žalovanej, priebehu a výsledkov konania na súde prvého stupňa uviedol obsah odvolania a vyjadrenia žalovanej k odvolaniu. Konštatoval, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody je zákon č. 514/2003 Z.z. Predpokladmi zodpovednosti štátu podľa tohto zákona sú: a/ nesprávny úradný postup, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebolo preukázané, že by NBS nesprávne úradne postupovala spôsobom, ktorý jej vytýkala žalobkyňa. NBS mohla až od 1. júna 2010 dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Žalobkyňa si musela byť vedomá, že s jej investíciou je spojené riziko, pokiaľ ale napriek tomu investovala, nemôže byť jej finančná ujma pričítaná na ťarchu žalovanej. Všetky žalobkyňou namietané okolnosti o údajnom nesprávnom úradnom postupe NBS sa pritom týkali takých nesprávností, ku ktorým malo dôjsť v procese rozhodovania NBS; nesprávnosti tejto povahy ale nemožno považovať za dôvod zakladajúci zodpovednosť štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol teda v konaní preukázaný nesprávny úradný postup NBS pri vykonávaní bankového dohľadu. Správny je tiež právny záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi konaním NBS a škodou žalobkyne. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že žalobkyni dosiaľ nevznikla žiadna škoda, v dôsledku čoho chýba aj tento predpoklad zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V súvislosti s tým poukázal na vyhlásenie konkurzu na majetok Družstva a konštatoval, že žalobkyni by škoda mohla vzniknúť, až v prípade, že jej pohľadávka nebude uspokojená v rámci konkurzu Družstva. Nestotožnil sa ani s názorom žalobkyne, že pri vykonávaní dokazovania došlo k procesným vadám odôvodňujúcim zrušenie napadnutého rozsudku. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti prvému výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 453/2014 podala žalobkyňa dovolanie [ďalej len „dovolanie (1)“] s tým, že súdy jej odňali možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Vyjadrenie žalovanej, ktoré obsahovalo skutkovú a právnu argumentáciu a bolo podané k jej odvolaniu, nebolo totiž žalobkyni doručené. Tým jej bola odňatá možnosť oboznámiť sa s týmto procesným úkonom protistrany a primerane naň reagovať. Postup odvolacieho súdu, ktorý vec napriek tomu prejednal a rozhodol, viedol v dôsledku toho k odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom. Ide o obdobnú procesnú situáciu, na ktorú poukázal Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len ESLP“) vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Podľa jej názoru súdy tiež rozhodli vecne nesprávne, svojvoľne, arbitrárne a ich rozhodnutia nie sú dostatočne presvedčivé a preskúmateľné, čo zakladá inú vadu konania (R 111/1998) v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Postupovali formalisticky tak, že zohľadnili iba judikatúru, ktorú považovali za vhodnú, ale inú - rovnako dôležitú judikatúru nespomenuli. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností. Prvostupňový aj odvolací súd dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, že NBS neporušila ustanovenia zákonov č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z., resp. že riadne vykonávala bankový dohľad. Zopakujúc dôvody, uplatňované už skôr, žalobkyňa vyslovila presvedčenie, že finančná ujma, ktorá jej vznikla, je výsledkom zanedbania povinností orgánu bankového dohľadu a podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nesie zodpovednosť za ňu štát. Žalobkyňa v konaní dostatočne preukázala splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti štátu v zmysle uvedeného zákona, preto jej žalobe malo byť vyhovené. Priebeh súbežne prebiehajúceho konkurzného konania nasvedčuje tomu, že pohľadávka žalobkyne nebude môcť byť uspokojená. V súvislosti s tým tiež zopakovala, že samo prebiehajúce konkurzné konanie nevyučuje, aby sa veriteľ samostatnou žalobou domáhal náhrady škody voči štátu v inom súdnom konaní. Navyše, podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č.

514/2003 Z.z. nie je bezúspešné uplatnenie pohľadávky veriteľa v konkurznom konaní. Žiadala preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť, spolu s ním zrušiť aj prvostupňový rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu (1) zopakovala podstatnú časť svojej skoršej argumentácie uvedenej už v priebehu konania na prvostupňovom súde a obsiahnutej v odvolaní. Podľa jej názoru rozhodli sudy na podklade úplných skutkových zistení, ktorá po právnej stránke správne posúdili. Za čisto účelovú označila námietku žalobkyne, že jej nedoručením vyjadrenia žalovanej k odvolaniu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Právny zástupca žalobkyne, ktorý žalujúcu stranu zastupuje v mnohých skutkovo a právne podobných veciach, pozná postoje a podstatu vyjadrení žalovanej z veľkého počtu iných prípadov, dosiaľ ale námietku takéhoto obsahu v žiadnom z podaných dovolaní neuplatnil. Žalovaná so zreteľom na to, že právny zástupca žalobkyne aj bez oboznámenia sa s jej vyjadrením k odvolaniu poznal právne východiská a závery žalovanej, vyslovila presvedčenie, že na jej právnu vec nemôžu dopadať právne závery zaujaté ESLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Žiadala nedôvodné dovolanie žalobkyne zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. júla 2015 sp. zn. 8 Co 454/2014, 8 Co 455/2014 obe odvolaniami napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Toto uznesenie napadla žalobkyňa dovolaním [ďalej len „dovolanie (2)“] s tým, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať, lebo jej boli vyrubené súdne poplatky v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. So zreteľom na právnu povahu prejednávanej veci a tiež platnú právnu úpravu v čase začatia tohto konania ju bolo potrebné považovať za oslobodenú od súdnych poplatkov. Napadnuté uznesenie nevysvetľuje, prečo jej napriek tomu boli vyrubené súdne poplatky. Z toho vyvodila, že obe uznesenia sú nepreskúmateľné, čo podľa názoru dovolateľky zakladá prípustnosť dovolania (2) podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade so zákonom § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolania smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolaním (1) nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti takému potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Dovolanie (1) preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolanie (1) by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z nich vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa

rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania (1) preto z týchto ustanovení nevyplýva.

2. Žalobkyňa v dovolaní (1) namietla, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

2.1. Pokiaľ žalobkyňa namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

2.2. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (vid' § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

2.3. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (vid' uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

2.4. Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade. Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

3. K dovolateľkou tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť v dôsledku toho, že - ako uvádza - napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., je nekonkrétne, nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je judikatúrou najvyššieho súdu (viď R 111/1998 a tiež stanovisko R 2/2016) považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), teda nie za procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Pre úplnosť len poznamenáva, že takáto právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti vyplýva aj z ďalších rozhodnutí najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011, resp. 1 ECdo 10/2014). Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013, III. ÚS 1/2015). V náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 ústavný súd konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Dovolací súd preto uzatvára, že i keby dovolaním (1) napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohlo by to založiť prípustnosť dovolania žalobkyne.

4. Žalobkyňa zastáva názor, že odvolací súd dospel v danom prípade k právnym záverom, ktoré nezodpovedajú Ústave Slovenskej republiky a zákonom č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z. Z hľadiska obsahového namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

Zo spisu vyplýva, že k odvolaniu žalobkyne proti prvostupňovému rozsudku (č.l. 609 až 621 spisu) sa

vyjadrila žalovaná (č.l. 633 až 637 spisu). Zo spisu nevyplýva, že by toto vyjadrenie žalovanej, ktorého súčasťou bola skutková a právna argumentácia, bolo doručené žalobkyni.

5.1. K dôsledkom procesného postupu súdu, v rámci ktorého nebolo odvolateľovi doručené vyjadrenie opačnej procesnej strany k jeho odvolaniu, senát najvyššieho súdu, ktorý koná a rozhoduje v preskúmvanej veci, zaujal v minulosti svoje právne závery vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 13. januára 2015 (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 24/2011, 3 Cdo 23/2011, 3 Cdo 129/2011, 3 Cdo 257/2012, 3 Cdo 258/2012), v ktorých opakovane konštatoval, že ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete O.s.p., doručí súd prvého stupňa odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov na vyjadrenie k odvolaniu; iná povinnosť mu z týchto ustanovení nevyplýva. Z Občianskeho súdneho poriadku teda nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu predložiť druhému účastníkovi konania spätne na zaujatie stanoviska vyjadrenie druhého účastníka konania k opravnému prostriedku. Súd nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania - je iba na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ má odvolací súd k dispozícii potrebné argumenty, ako aj pri dodržaní dikcie ustanovenia § 209a O.s.p. pristúpi k rozhodnutiu vo veci samej (viď tiež III. ÚS 72/09, IV. ÚS 462/2010, IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 296/2011.). Odňatie možnosti pred súdom konať nezakladá teda sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Obdobné právne závery boli vyslovené aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 5 Cdo 40/2012 a 1 Cdo 17/2011). Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (neprestajne sa opakujúci a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania; takýto pohľad by mohol mať až znaky prílišného právneho formalizmu, odporujúceho materiálnemu chápaniu princípu právneho štátu.

5.2. EŠLP vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel EŠLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

5.3. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v preskúmvanej veci - ako tomu nasvedčuje obsah spisu - k procesnej nesprávosti, na procesné dopady ktorej sa vzťahujú právne závery EŠLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Na tom nič nemení, že v preskúmvanej veci ide iba jeden z viacerých prípadov, v ktorých je žalujúca strana zastúpená rovnakou advokátskou kanceláriou a že procesné úkony oboch sporiacich sa strán (žaloba, vyjadrenie k žalobe, odvolanie, vyjadrenie k odvolaniu, dovolanie, vyjadrenie k dovolaniu) bývajú podobné alebo až identické. Niet pochyb o tom, že žalobkyni mala byť daná možnosť oboznámiť sa s vyjadrením žalovanej k odvolaniu a že žalobkyni bola odvolacím súdom táto možnosť upretá.

6. V okolnostiach preskúmvanej veci preto dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu (viď 5.) mal znaky relevantné z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

7. Pokiaľ ide o dovolanie (2), najvyšší súd uvádza, že uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Žalobkyňou napadnuté uznesenie nemá znaky uznesení, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach. Prípustnosť tohto jej dovolania preto z § 239 O.s.p. nevyplýva.

Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Vyššie už ale bolo uvedené, že žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobkyňou namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobkyňa vyvodzuje procesnú vadu konania vymenovanú v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. z toho, že jej - ako tvrdí - bol vyrubený súdny poplatok v rozpore so zákonom, dovolací súd uvádza, že samotným vyrubení súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať. Účastníkovi zostávajú v plnom rozsahu zachované všetky jeho procesné oprávnenia a vyrubenie súdneho poplatku na tom nič nemení. Na tomto závere zotrúva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci a poznamenáva, že k rovnakému právnomu záveru dospel vo viacerých právnych veciach (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).

Vzhľadom na to, že dovolanie (2) nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nepreukázaná bola žalobkyňou tvrdená vada konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol toto dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

8. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.